

Stan produkcji zwierzęcej w Polsce w latach 2005–2014

Marta Pasternak, Jolanta Calik

*Instytut Zootechniki Państwowy Instytut Badawczy,
Dział Ochrony Zasobów Genetycznych Zwierząt, 32-083 Balice k. Krakowa*

W latach 2005–2014 zaobserwowano w Polsce zmiany wielkości pogłowia zwierząt gospodarskich oraz skali produkcji zwierzęcej. Największa dynamika zmian dotyczyła produkcji drobiarskiej. Jak podaje Mieczkowski (2015), w 2014 r. produkcja mięsa drobiowego w Polsce przekroczyła 2 mln t i była około 3,5-krotnie większa niż w roku 2000, a istotny przyrost produkcji był możliwy dzięki dynamicznemu rozwojowi eksportu. Wysokie tempo wzrostu spowodowało, że Polska stała się największym producentem mięsa drobiowego w Unii Europejskiej. Nowe technologie w produkcji zwierzęcej pozwoliły na wprowadzanie innowacji i zwiększanie wielkości i jakości produkcji. Tak tempo, jak i kierunek tych zmian wpłynęły na liczebność pogłowia zwierząt gospodarskich, które są źródłem nie tylko wartościowego pożywienia, tj. mięsa, jaj oraz mleka, ale również cennych surowców, jak: wełna, puch i skóry (Martyniuk i in., 2013; Igras, 2014).

Pogłowia zwierząt gospodarskich w Polsce w latach 2005–2014

Na podstawie analizy zmian wielkości

pogłowia w latach 2005–2014 stwierdzono wyraźny spadek pogłowia świń. Zmniejszenie liczebności zaobserwowano również w przypadku populacji owiec i koni, a także bydła, która – pomimo ogólnego wzrostu – charakteryzowała się coraz mniejszym udziałem krów. W przypadku populacji drobiu można zauważyć wahania liczebności w zależności od gatunku i roku (Ziętara, 2012; Martyniuk i in., 2013; GUS, 2014).

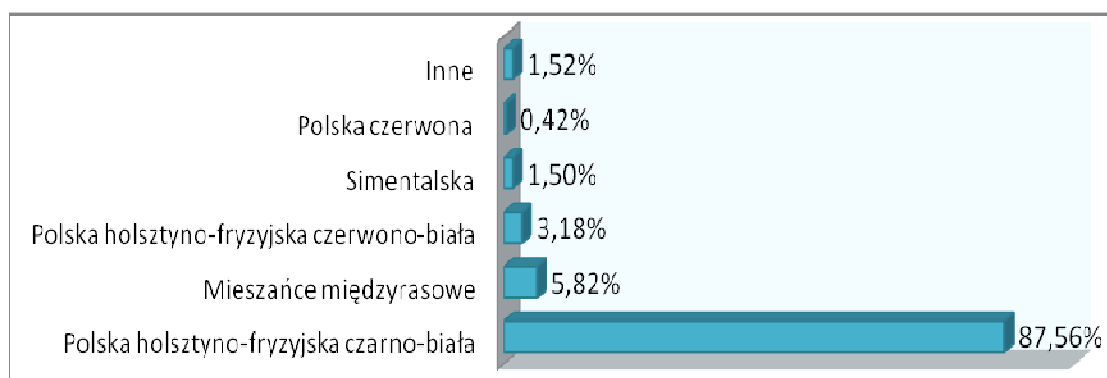
Bydło

W latach 2005–2014 nastąpił w Polsce wzrost liczebności populacji bydła ogółem. W 2005 r. liczyła ona 5385 tys. szt., natomiast w 2014 – 5659,3 tys. szt., co oznacza wzrost o 4,9%. Liczba krów mlecznych z roku na rok malała, w 2005 r. kształtując się na poziomie 2754 tys. szt. (51,1% bydła ogółem), a w 2014 r. na poziomie 2248,5 tys. szt. (39,7%). Wzrost liczebności pogłowia bydła ogółem wynika głównie ze zwiększającej się liczby cieląt i młodego bydła w wieku 1–2 lat, co z kolei wskazuje na rosnące zainteresowanie hodowlą tych zwierząt (GUS, 2014, 2015 a; ARR, 2015; PFHBiPM, 2015).

Tabela 1. Pogłowia bydła ogółem, w tym krów mlecznych (tys. szt.) w latach 2005–2014; stan na grudzień (GUS, 2014; PFHBiPM, 2015)

Table 1. Total population of cattle, including dairy cows (thous. head) in 2005–2014; status as of December (GUS, 2014; PFHBiPM, 2015)

Wyszczególnienie – <i>Item</i>	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Ogółem – <i>Total</i>	5385,0	5561,7	5500,9	5520,3	5589,5	5659,3
w tym krowy mleczne – <i>incl. dairy cows</i>	2754,0	2529,4	2446,1	2346,1	2299,1	2248,5

Wykres 1. Struktura rasowa ocenianych krów mlecznych w 2013 r. (dane PFHBiPM, 2014)

Fig. 1. Breed structure of the tested dairy cows in 2013 (PFHBiPM data, 2014)

Krowy mleczne stanowią obecnie w Polsce około 40% ogólnego погоłowia bydła. W 2013 r. ich populacja była zdominowana przez rasę polską holsztyno-fryzyjską czarno-białą (HO), której udział w strukturze rasowej wynosił 87,56%. Na drugim miejscu pod względem liczebności (5,82%) znajdowały się mieszance międzyrasowe (MM).

Krowy rasy polskiej holsztyno-fryzyjskiej czerwono-białej (RW) stanowiły 3,18% погоłowia, krowy simentalskie (SM) 1,5%, a krowy zachowawczej rasy polskiej czerwonej (RP) niecałe 0,5%. Pozostałe rasy objęte programem ochrony zasobów genetycznych: białogrzieta (BG), polska czerwono-biała (ZR), polska czarno-biała (ZB) oraz rasy Jersey, Montbeliarde i inne stanowiły łącznie 1,52% populacji aktywnej (dane PFHBiPM, 2014).

W 2014 r. programem ochrony zasobów genetycznych były objęte 4 rasy krów, które łącznie tworzyły 808 stad. Liczba krów we wszystkich stadach liczonych razem wynosiła 7304 szt., co oznacza, że przeciętne stado liczyło średnio 9 krów (Litwińczuk i Grodzki, 2014; dane IZ PIB, 2014 a).

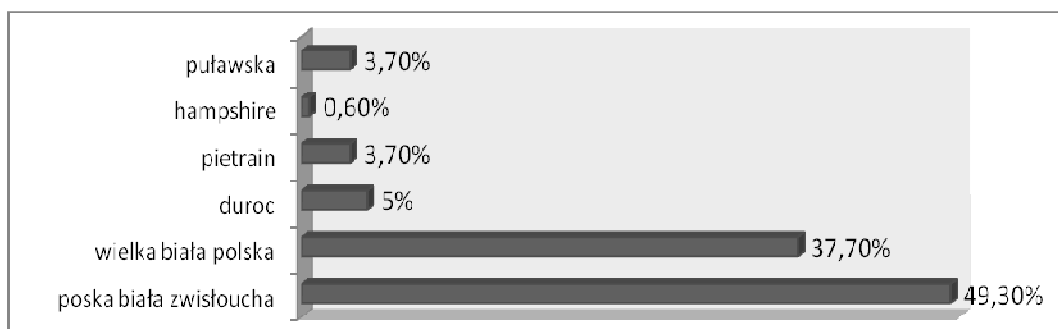
Trzoda chlewna

W przypadku trzody chlewnej widoczny jest bardzo wyraźny spadek liczebności populacji. W 2005 r. wynosiła ona 18 711,3 tys. szt., natomiast w grudniu 2014 – 11 240,2 tys. szt., co oznacza aż 40% ubytek погоłowia. Jeszcze większa różnica dotyczyła liczby loch, która zmniejszyła się z 1808,1 tys. szt. w 2005 r. do 943,6 tys. szt. W 2014, czyli aż o 48%. W 2014 r. odnotowano niewielki wzrost (2,2%) liczby świń ogółem w stosunku do roku 2013. Analizy przeprowadzone przez GUS w pierwszym kwartale 2015 r. również wskazują na wzrost погоłowia trzody chlewnej, ogółem o 2,2% (11 511,7 tys. szt.) w stosunku do analogicznego okresu w 2014 (11 240,2 tys. szt.). Należy jednak zaznaczyć, że wraz ze spadkiem погоłowia i produkcji krajowej znacząco wzrósł import prosiąt i warchlaków. Spowodowane jest to wysokimi wymaganiami odnośnie odchowu młodzi, którym nie zawsze mogą poddać producenci w mniejszych gospodarstwach. Nastawiają się oni zatem na bardziej ekonomiczny tucz, importując materiał od zagranicznych hodowców (Ziętara, 2012; GUS 2014, 2015 b,c).

Tabela 2. Pогоłowia trzody chlewnej ogółem, w tym loch (tys. szt.) w latach 2005–2014; stan na listopad/grudzień (GUS, 2014, 2015 b)

Table 2. Total population of pigs, including sows (thous. head) in 2005–2014; Status as of November/December (GUS, 2014, 2015 b)

Wyszczególnienie – Item	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Ogółem – Total	18711,3	14775,7	13056,4	11132,2	10994,4	11240,2
w tym lochy – incl. sows	1808,1	1328,2	1124,9	1012,1	955,1	943,5

Wykres 2. Struktura rasowa loch objętych oceną w 2014 r. (POLSUS, 2015)

Fig. 2. Breed structure of the tested sows in 2014 (POLSUS, 2015)

W 2014 r. około połowę pogłowia świń objętych oceną użytkowości rozplodowej w Polsce stanowiła rasa polska biała zwisłoucha. Zaraz za nią plasowała się rasa wielka biała polska (37,7%) i Duroc (5%). Świnie rasy Pietrain oraz rodzima rasa puławska stanowiły po 3,7%, natomiast najmniej liczna okazała się rasa Hampshire, której oceniane osobniki stanowiły 0,6% wszystkich ocenianych świń (POLSUS, 2015). W 2014 r. liczba stad wszystkich 3 ras świń objętych programem ochrony zasobów genetycznych (puławska, złotnicka biała, złotnicka pstra) wynosiła 72. Stada te tworzyły łącznie 1644 lochy, co oznacza, że średnia

liczebność stada to około 23 lochy (dane IZ PIB, 2014 a).

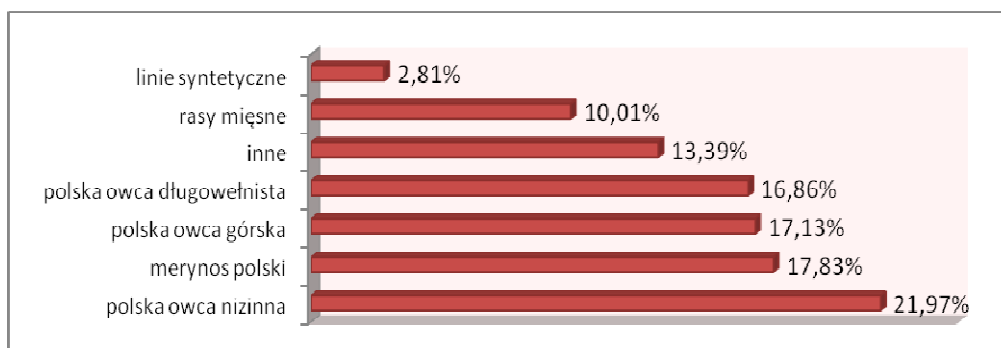
Owce

W przypadku owiec zarówno liczebność populacji ogółem, jak i populacji aktywnej systematycznie malała. W 2005 r. ogólna liczba tych zwierząt wynosiła 316 tys. szt., w tym 206,1 tys. szt. maciorek (65,2%), natomiast w 2014 r. – 223 tys. szt., w tym 133 tys. szt. maciorek (59%). Oznacza to spadek liczby pogłowia ogółem we wspomnianym okresie o 29,4%, a także zmniejszenie się liczby maciorek o 35,5% (GUS, 2014, 2015 d).

Tabela 3. Pogłowia owiec, w tym maciorek (tys. szt.) w latach 2005–2014; stan na czerwiec (GUS, 2014, 2015 a, 2015 d)

Table 3. Total population of sheep, including ewes (thous. head) in 2005–2014; Status as of June (GUS, 2014, 2015 a, 2015 d)

Wyszczególnienie – Item	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Ogółem – Total	316,0	261,1	251,0	266,8	249,5	223,0
w tym maciorki – incl. ewes	206,1	167,9	162,2	157,7	135,4	133,0

Wykres 3. Struktura rasowa maciorek wpisanych do ksiąg zwierząt zarodkowych w 2011 r. (dane PZO, 2012; Martyniuk i in., 2013)

Fig. 3. Breed structure of the ewes entered in herd books in 2011 (PZO data, 2012; Martyniuk et al., 2013)

Rasą najliczniej występującą w 2011 r. była polska owca nizinna (21,97% macierek wpisanych do ksiąg). Merynos polski stanowił 17,83% struktury rasowej macierek zarodowych, polska owca góraska 17,13%, a polska owca długowłnista 16,86%. Około 13,5% pogłowia stanowiły pozostałe rasy (wrzosówka i inne), 10,01% rasy mięsne, a 2,81% linie syntetyczne (PZO, 2012; Martyniuk i in., 2013). W 2014 r. 15 ras owiec było objętych programem ochrony zasobów genetycznych. Liczba macierek objętych ochroną wynosiła 52 328 w 748 stadach, co daje średnio oólok 70 macierek w stadzie (dane IZ PIB, 2014 a).

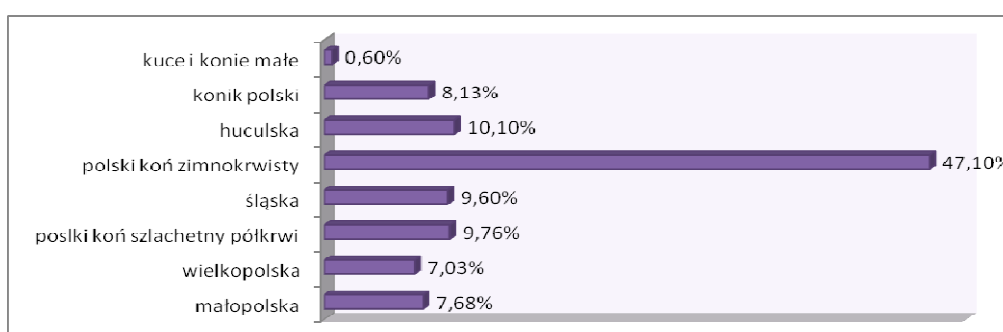
Konie

Populacja koni w Polsce w ostatnich latach również znacząco zmalała. W 2005 r. ich liczebność w naszym kraju wynosiła 312,1 tys. szt. i z roku na rok zmniejszała się, osiągając w 2013 wartość 207,1 tys. szt. Oznacza to ubytek pogłowia aż o 33,7%. Zmiany te nie doty-

czyły jednak wszystkich ras, były bowiem i takie, których liczebność zwiększała się. Mowa na przykład o konikach polskich. W 2005 r. liczba klaczy tej rasy wpisanych do księgi głównej wynosiła 458 szt., a w 2012 – 1026 szt., co oznacza prawie 2,5-krotny wzrost liczebności pogłowia. Podobna sytuacja dotyczyła koni rasy huculskiej. Tego typu zmiany były spowodowane wzrostem popularności tych ras, m.in. ze względu na ich wszechstronność użytkowania, odporność na niekorzystne warunki oraz wsparcie finansowe (PROW). W 2005 r. odsetek klaczy rasy konik polski, uczestniczących w programie ochrony zasobów genetycznych, wynosił 57%, natomiast w 2012 był o połowę wyższy i wynosił 75,6%. W 2014 r. liczba klaczy objętych programem ochrony wynosiła łącznie 5726 szt. we wszystkich 7 chronionych rasach. Klacze tworzyły 1320 stad, co oznacza, że jedno stadło tworzyły średnio 4 klacze (Martyniuk i in., 2013; Pasternak, 2013; dane IZ PIB, 2014 a; GUS, 2014; dane PZHK, 2015).

Tabela 4. Pogłowie koni (tys. szt.) w latach 2005–2013; stan na czerwiec (GUS, 2014)
Table 4. Horse population (thous. head) in 2005–2013; status as of June (GUS, 2014)

Wyszczególnienie – Item	2005	2010	2011	2012	2013
Ogółem – Total	312,1	256,7	254,4	222,2	207,1

Wykres 4. Struktura rasowa klaczy wpisanych do ksiąg głównych w 2014 r. (dane PZHK, 2015)
Fig. 4. Breeds structure of the mares entered in stud books in 2014 (PZHK data, 2015)

W 2014 r. prawie połowę pogłowia klaczy wpisanych do ksiąg głównych stanowiły polskie konie zimnokrwiste. Do pozostałej części populacji należały głównie konie objęte ochroną zasobów genetycznych, tj. koniki pol-

skie, konie rasy huculskiej, małopolskiej, wielkopolskiej oraz śląskiej, a także polskie konie szlachetne półkrwi. Niewielki odsetek klaczy (0,60%) stanowiły kuce i konie małe (dane PZHK, 2015).

Tabela 5. Pogłowie drobiu (tys. szt.) w latach 2005–2014; stan na czerwiec (GUS, 2014, 2015 d)
 Table 5. Poultry population (thous. head) in 2005–2014; status as of June (GUS, 2014, 2015 d)

Wyszczególnienie – Item	2005	2010	2013	2014
Kury – Hens	113 488	130 959	117 054	120 975
w tym nioski – incl. layers	45 201	50 659	47 430	45 712
Gęsi – Geese	2018	1463	1314	1209
Indyki – Turkeys	5008	7366	8161	6260
Kaczki – Ducks	4559	2672	2593	2643

Drób

W Polsce produkcja jaj opiera się w około 95% na materiale hodowlanym, importowanym w postaci stad rodzicielskich, a do produkcji wykorzystuje się nioski: Hy-Line White i Brown, Isa Brown, Lohmann White i Brown, Bovans Goldline i White, Tetra oraz Dominant. Pozostałe około 5% piskląt pochodzi z trzech krajowych ferm zarodowych, które są przeznaczone głównie do produkcji jaj w chowie wolnowbiegowym i ściółkowym.

W latach 90. ubiegłego wieku zostały zlikwidowane ostatnie stada zarodowe kur mięsnych oraz indyków. Do produkcji kurcząt brojlerów i młodych indyków rzeźnych są wykorzystywane wysoko wydajne mieszańce towarowe z importu, odpowiednio: Ross, Hubbard i Cobb oraz BUT i Nicholas. Produkcja gęsiny jest oparta na mieszańcach gęsi Białej Kołudziej, a gęś owsiana w oparciu o technologię opracowaną w IZ PIB stanowi fenomen polskiej myśli hodowlanej i jest naszym hitem eksportowym.

W produkcji kaczek rzeźnych wykorzystuje się pisklęta towarowe, pochodzące zarówno od krajowych, jak i zagranicznych zestawów hodowlanych (Martyniuk i in., 2013). Z danych przedstawionych w tabeli 5 wynika, że liczebność kur wahała się od 113 488 do 130 959 szt., w tym kur niosek od 45 201 do 50 659 szt. Od 2010 r. odnotowano wyraźny spadek pogłowia gęsi i kaczek. Liczebność indyków wynosiła w 2005 r. 5008 tys. szt., a w 2013 – 8161 tys. szt. (GUS, 2014, 2015 d).

W 2013 r. programem ochrony zasobów genetycznych było objętych 19 ras/rodów kur nieśnych, liczących w sumie 18 778 osobników; 14 ras/odmian gęsi, liczących 5158 osobników oraz 10 rodów/linii kaczek, liczących łącznie 4012 ptaków (dane IZ PIB, 2014 b).

Produkcja surowców zwierzęcych w Polsce w latach 2005–2014

Udział produkcji mięsa w Polsce w skali produkcji światowej wydaje się być niewielki (1,3%), jednak jej wielkość wpłynęła na uplasowanie się Polski w 2012 r. na 15. miejscu w świecie i poprawę pozycji w Europie z 7. na 6. Towarowa produkcja mleka krowiego plasuje Polskę na 12. pozycji w świecie, zmieniając także jej miejsce w Europie z pozycji 6. (2005) na 5. (2012). Ogólny wzrost liczebności pogłowia bydła, o którym była mowa wcześniej, wpłynął na przesunięcie się Polski w stosunku do roku 2005 z miejsca 47. na 42. w świecie i z 9. na 8. w Europie. Można więc mówić o ciągłej ekspansji polskiej produkcji w określonych sektorach (GUS, 2014). Skala wielkości produkcji żywca zmieniała się w ostatnich latach w sposób szczególnie istotny w chowie drobiu. W latach 2006–2010 to wieprzowina była na pierwszym miejscu pod względem ilości żywca rzeźnego produkowanego w Polsce, a jej produkcja osiągała poziom średnio 2525 tys. t. Produkcja żywca drobiowego wynosiła w tych latach średnio 1699 tys. t, jednak sytuacja w kolejnych 4 latach zmieniła się diametralnie. O ile spadek produkcji wieprzowiny w latach 2010–2014 był mocno zauważalny, o tyle wzrost produkcji drobiu odbył się na wielką skalę.

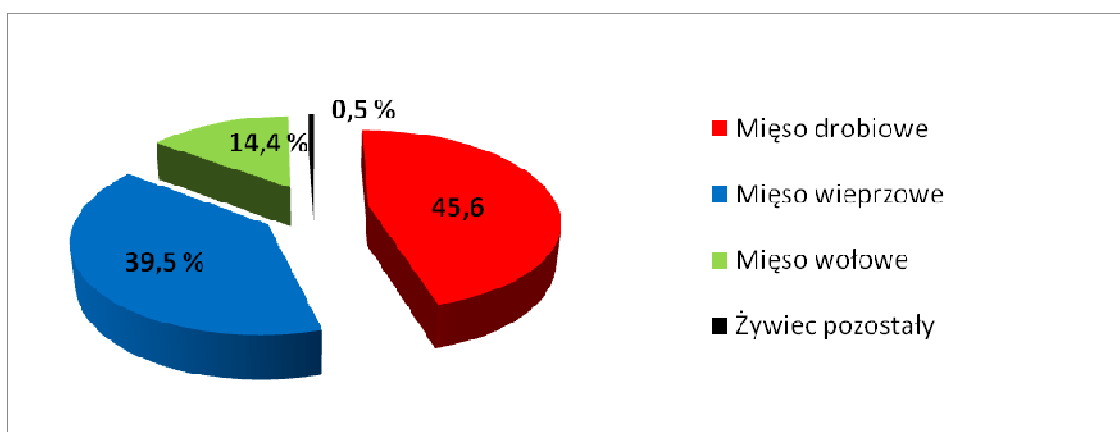
W 2014 r. ilość wyprodukowanego drobiowego żywca rzeźnego wynosiła 2669 tys. t, czyli była aż o 57% większa niż w latach 2006–2010. Świadczy to o ogromnym rozwoju produkcji drobiarskiej w Polsce, a także o istotnym wzroście spożycia mięsa drobiowego, co pokazano w tabeli 7. Produkcja żywca wołowego wzrosła prawie o 12%, natomiast produkcja jaj kurzych spadła o 1,5%, podobnie jak produkcja wełny, która w zeszłym roku okazała się prawie

o 20% niższa niż w latach 2006–2010. Dane wskazują także na fakt, że pomimo spadku pogłowia krów wielkość produkcji mleka krowiego zwiększyła się o około 6%. Jest to spowodowane intensywną pracą hodowlaną, która znalazła swe przełożenie w rosnącej wydajności krów mlecznych. Jak pokazano na wykresie 6, produkcja

mięsa drobiowego w 2013 r. miała aż 45,6% udziału w ogólnej produkcji żywca rzeźnego w Polsce. Dużą część stanowiło także mięso wieprzowe – 39,5%, natomiast udział mięsa wołowego w ogólnej produkcji wynosił 14,4% (Kozioł i Krzywoń, 2014; Litwińczuk i Grodzki, 2014; GUS, 2015 d).

Tabela 6. Produkcja mięsa, mleka, jaj i wełny w Polsce w ostatnich latach (GUS, 2015 d)
Table 6. Production of meat, milk, eggs and wool in Poland in recent years (GUS, 2015 d)

Wyszczególnienie – Item	2006–2010	2012	2013	2014
Produkcja żywca rzeźnego w wadze żywej (tys. t) <i>Slaughter livestock production, live weight (thous. t)</i>				
bydło – cattle	720	743	714	804
trzoda chlewna – pigs	2525	2388	2059	2311
drób – poultry	1699	1971	2373	2669
Mleko krowie (mln l) – Cow milk (million l)	11889	11921	12348	12607
Jaja kurze (mln szt.) – Hen eggs (million pcs.)	10392	11124	10042	10255
Wełna nieprana owcza (t) – Sheep's greasy wool (t)	855	620	682	691

Wykres 6. Produkcja żywca rzeźnego w Polsce w 2013 r. (GUS, 2015 d)
Fig. 6. Livestock production in Poland in 2013 (GUS, 2015 d)

Tabela 7. Spożycie mięsa, mleka i jaj w Polsce na 1 mieszkańca (GUS, 2014)
Table 7. Per capita consumption of meat, milk and eggs in Poland (GUS, 2014)

Rok Year	Mięso – Meat (kg)			Ryby – Fish (kg)	Mleko krowie Cow milk (l)	Jaja kurze (szt.) Hen eggs (pcs.)
	wołowe beef	wieprzowe pork	drobiowe poultry			
2005	3,9	39,0	23,4	11,4	173	215
2010	2,4	42,2	24,6	13,0	189	202
2011	2,1	42,5	25,0	12,5	194	172
2012	1,8	39,0	26,6	11,8	193	140
2013	1,5	35,5	26,5	12,2	206	148

Poza sytuacją na krajowym i światowym rynku, skala produkcji zwierzęcej zależy także od wielkości spożycia określonych produktów przez konsumentów oraz ich preferencji. Na podstawie analizy danych z ostatnich lat można zauważyć pewne trendy wśród konsumentów. Od 2005 r. nastąpił spadek spożycia wieprzowiny z 39 do 35,5 kg na mieszkańca. Odwrotna sytuacja zaistniała w sektorze drobiarskim, gdzie spożycie wzrosło z 23,4 do 26,5 kg.

Bardzo wyraźnie spadło spożycie mięsa wołowego, które w 2005 r. wynosiło 3,9, nato-

miast w 2013 jedynie 1,5 kg na mieszkańca, co oznacza zmniejszenie się konsumpcji aż o 61,5%. Nastąpiło także duże (31,2%) zmniejszenie spożycia jaj kurzych, z 215 do 148 szt. na osobę. W przypadku spożycia ryb nie można mówić o żadnej tendencji, ponieważ w zależności od analizowanego roku konsumpcja była wyrównana i kształtowała się na średnim poziomie około 12,2 kg na mieszkańca. Ponadto, o 19% wzrosło spożycie mleka krowiego, które w 2005 r. wynosiło 173, a w 2013 – 206 l na mieszkańca (GUS, 2014).

Tabela 8. Struktura importu i eksportu towarów rolno-spożywczych – na podstawie klasyfikacji SITC (w odsetkach) oraz import i eksport produktów pochodzenia zwierzęcego w Polsce w ostatnich latach (GUS, 2014)

Table 8. Structure of agri-food products imports and exports – based on SITC classification (in percentage) as well as import and export of animal origin products in Poland in recent years (GUS, 2014)

Wyszczególnienie – Item		2005	2010	2013
Import ogółem – Total imports		5,8	7,1	8,0
Eksport ogółem – Total exports		9,4	10,5	12,1
Mięso wołowe (tys. t) – Beef (thous. t)	import	9,3	28	19
	eksport – export	135	310	313
Mięso wieprzowe (tys. t) – Pork (thous. t)	import	203	553	640
	eksport – export	294	498	774
Mięso drobiowe (tys. t) – Poultry meat (thous. t)	import	82	37	47
	eksport – export	212	481	713
Mleko krowie (tys. l) – Cow milk (thous. l)	import	295	977	1413
	eksport – export	2484	2764	2851
Jaja kurze (tys. t) – Hen eggs (thous. t)	import	16	32	30
	eksport – export	62	77	255

Dynamika rozwoju polskiej gospodarki jest związana między innymi z rosnącym w ostatnich latach importem i eksportem. Jest ona wyraźnie widoczna w przypadku produkcji towarów rolno-spożywczych. Bardzo istotny, bo nawet dwu- i trzykrotny wzrost importu można zaobserwować w przypadku mięsa wołowego i wieprzowego oraz jaj kurzych. O rozwoju sektora drobiarskiego świadczy malejący import i rosnący eksport żywca, który w 2005 r. wynosił 212, a w 2013 – 713 tys. t mięsa drobiowego, co stanowi ponad trzykrotny wzrost. Znaczący wzrost eksportu dotyczy również jaj kurzych, których w 2005 r. było 62 tys. t, natomiast

w 2013 – 255 tys. t, czyli ponad czterokrotnie więcej (GUS, 2014).

W podsumowaniu można stwierdzić, że w latach 2005–2014 zaobserwowano w Polsce dynamiczny rozwój produkcji zwierzęcej. Wyraźnie widoczne są trendy, dotyczące spadku pogłowia świń i produkcji wieprzowiny oraz wysoko istotny wzrost produkcji drobiarskiej. Dane przedstawione przez różne instytucje wskazują na dalszy rozwój w omawianym sektorze, jednakże ze względu na występującą ostatnio trudną sytuację polityczno-gospodarczą w Europie, Afryce i Azji należy być ostrożnym w prognozowaniu zachodzących zmian.

Literatura

- ARR – Agencja Rynku Rolnego (2015). Prognoza cen rynkowych. Biul. Inf., 2/2015, ss. 35–40.
- GUS (2014). Roczniki branżowe – Rocznik statystyczny rolnictwa 2014. Warszawa.
- GUS (2015 a). Pogłowie bydła i owiec według stanu w grudniu 2014 r. Opracowanie sygnałne, Warszawa.
- GUS (2015 b). Pogłowie świń według stanu w grudniu 2014 r. Opracowanie sygnałne, Warszawa.
- GUS (2015 c). Pogłowie świń według stanu w marcu 2015 r. Opracowanie sygnałne, Warszawa.
- GUS (2015 d). Mały rocznik statystyczny Polski 2015. Warszawa, ss. 276–281.
- IZ PIB (2014 a). Ekspertyza na temat stanu krajowej różnorodności biologicznej, w zakresie zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich z uwzględnieniem możliwych wzajemnych zależności zachodzących pomiędzy różnorodnością zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich a różnorodnością pozostałych zasobów biologicznych.
- IZ PIB (2014 b). <http://www.bioroznorodnosc.izoo.krakow.pl/drob>
- Igras J. (red.) (2014). 25 lat polskiego rolnictwa – bezpieczeństwo żywnościowe w Europie. Warszawa, ss. 8–9.
- Kozioł I., Krzywoń M. (2014). Stan przemysłu drobiarskiego w Polsce. Progress in Economic Sci., 1: 85–97.
- Litwińczuk Z., Grodzki H. (2014). Stan hodowli i chowu bydła w Polsce oraz czynniki warunkujące rozwój tego sektora. Prz. Hod., 6: 1–5.
- Martyniuk E., Krupiński J., Chełmińska A. (red.) (2013). Krajowa strategia zrównoważonego użytkowania i ochrony zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich. Warszawa.
- Mieczkowski M. (2015). Konsumpcja mięsa drobiowego w Polsce na tle zmian rynkowych. Biul. Inf. ARR, 2: 14–17.
- Pasternak M. (2013). Gestaltungsdynamik des Bestands an Pferden von primitiven und Warmblutrassen im Rahmen des Schutzprogramms für die genetischen Ressourcen 2005–2012. Mat. konf. pol.-niem.: Bio-różnorodność zwierząt gospodarskich. Praktyczne wykorzystanie – teraźniejszość i przyszłość, Balice, 15–17.10.2013, ss. 310–314.
- PFHBiPM – Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka (2014). http://www.pfhb.pl/images/pdf/wyniki_owub/tabele_2013.pdf
- PFHBiPM – Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka (2015). Rynek Mleka, IV/2015, s. 2.
- POLSUS – Polski Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej „POLSUS” (2015). Wyniki oceny trzody chlewnej w 2014 r. Warszawa, s. 8.
- PZHK – Polski Związek Hodowców Koni (2015). <http://pzhk.pl/hodowla/statystyka-hodowlana/>
- PZO – Polski Związek Owczarski (2012). www.pzow.pl/
- Ziętara W. (2012). Stan i tendencje w chowie trzody chlewnej w Polsce. Prz. Hod., 2: 14–18.

STATE OF LIVESTOCK PRODUCTION IN POLAND IN 2005–2014

Summary

The aim of this article was to analyse the state of animal production and livestock population in Poland over the years 2005–2014. The collected data show that this sector has rapidly developed, with a special place occupied by the poultry sector which flexibly reacts to market developments. The growing imports and exports point to Poland's active involvement in trading on the international market. While hoping for further development, the current political and economic situation in the world must be taken into consideration.